

Uvodna beseda

Ioana Jieanu, Katarina Marinčič, Marjana Šifrar Kalan

Monografijo *Štirideset let lektorata romunščine na Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani* je pripravil lektorat za romunski jezik in književnost, ki je s svojim delom začel leta 1978, z njo pa se želi pokloniti vsem, ki so neposredno povezani s promocijo romunskega jezika in kulture v slovenskem okolju: članom Oddelka za romanske jezike in književnosti Filozofske fakultete v Ljubljani, romunskim lektorjem, prevajalcem in kulturnim delavcem, seveda pa tudi slovenskim študentom, ki so se učili romunščine in se je še učijo.

Delo obsega osemnajst člankov, napisanih v slovenščini in romunščini, prispevali pa so jih profesorji Univerze v Ljubljani, profesorji romunščine z različnih univerz, nekdanji lektorji romunščine, ki so predavali v Ljubljani, kulturniki in seveda študentje lektorata.

Monografijo uvedeta članek Marjane Šifrar Kalan, ki na kratko predstavi lektorat romunščine, njegovo zgodovino, dosežke in ljudi, ki so na njem delovali, ter članek Katarine Dovč, v katerem nas avtorica seznanja z lektoratom slovenščine na Univerzi v Bukarešti. Sledijo spomini Jasmine Markič, Metke Šorli in Katalin Balázs, posvečeni profesorju Mitji Skubicu, začetniku lektorata romunščine v Sloveniji, ter Mariusu Iliusu Orosu in Evi Catrinescu, nekdanjima lektorjema romunščine na Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani.

Znanstveni del monografije se začne s prispevkom *Slovenske leksikalne prvine v istroromunskem narečju* univerzitetnega profesorja Richarda Sârbuja, prvega lektorja romunščine na Univerzi v Ljubljani, v katerem avtor predstavi rezultate svojega štiridesetletnega raziskovanja, katerega prvi zametki segajo v leta, ko je živel v Sloveniji. V nadaljevanju nas Agata Šega, strokovnjakinja s področja romanskega primerjalnega jezikoslovja, seznanja s po krivici spregledanim slovenskim jezikoslovcem češkega rodu, ki se je v svojih študijah posvečal tudi romunskim jezikovnim in etnografskim prvinam. Sledi podrobna analiza slovensko-romunskih in romunsko-slovenskih književnih prevodov, ki jo je pripravila Marjeta Prelesnik Drozg, tudi sama prevajalka. V svojem članku govori o vplivu in vlogi romunskega in slovenskega lektorata pri promociji romunske in slovenske književnosti v Sloveniji in Romuniji. Na začetku so romunski in slovenski lektorji sodelovali s knjižnimi prevajalci, pozneje pa so nekdanji študentje lektoratov, na primer Aleš Mustar in Alina Irimia, postali profesionalni prevajalci in danes s svojimi prevodi prispevajo k promociji romunske ter tudi slovenske književnosti. Prevajalski sklop zaključijo Paula Braga Šimenc, znana kulturnica in plodovita prevajalka slovenske književnosti v romunščino, s predstavitevjo nekaterih dilem, s katerimi se srečuje pri prevajanju.

Naslednji sklop predstavljajo prispevki romunskih lektorjev, ki so poučevali v Sloveniji: Florina Ciobana, Nicolaeta Stanciuja in Ioane Jieanu. Avtorji v svojih poglobljenih raziskavah predstavijo: Florin Cioban poučevanje kot zgodbo – način poučevanja romunščine, ki ga je uporabljal tako v Ljubljani kot tudi v Budimpešti, Nicolae Stanciu obravnava turške leksikalne elemente v romunščini, Ioana Jieanu pa nas seznanja z določenimi vidiki romunsko-slovenske dvojezičnosti, značilne za romunske otroke v Sloveniji. Znanstvene prispevke v monografiji nadaljujeta Katarina Marinčič in Lidija Dimkovska, znani sodobni pisateljici, ki se ukvarjata s temami iz primerjalne književnosti. Katarina Marinčič je tako v enega izmed svojih romanov vključila lik Iona Mihaia Pacepe, znane osebnosti iz obdobja komunizma v Romuniji, in v svojem zapisu pripoveduje o tej pisateljski izkušnji. Lidija Dimkovska pa z izredno zrelostjo, estetskim čutom in veliko svežino primerja med seboj nekatere romunske neomodernistične pesnike.

Zadnji del monografije je posvečen prispevkom študentk lektorata romunščine in se, glede na njihove lastne interese, ukvarja z različnimi vidiki

romunskega jezika, književnosti in kulture. Klara Rus obravnava vlogo gledališča pri poučevanju tujega jezika, s poudarkom na primerih iz gledališkega krožka v romunskem jeziku na Filozofski fakulteti v Ljubljani. Meta Kompara analizira vplive francoščine na romunsko in slovensko besedišče. Klara Katarina Rupert primerja, kako Lucian Blaga in Srečko Kosovel v svojih delih razvijata nacionalno idejo. Sklop teh člankov zaključuje Nika Knez, ki raziskuje različne vidike aktualnih romunskih migracij v evropskem prostoru.

Raznolika in prodorna dvojezična monografija *Štirideset let lektorata romunščine na Filozofski Fakulteti Univerze V Ljubljani/ Patruzeci de ani de limbă română la Facultatea de Litere a Universității din Ljubljana* je namenjena tako romunski kot slovenski javnosti, strokovnjakom s področja jezikoslovja, primerjalne književnosti, poučevanja tujih jezikov in prevajanja, tujim študentom, ki se učijo romunščine, in vsem, ki se kakor koli ukvarjajo z romunskim jezikom, književnostjo in kulturo. Poudariti velja še, da pričujoča monografija 40 let obstoja romunskega lektorata obeležuje tudi v kontekstu 100-letnice ustanovitve Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani.